

Oppivelvollisuuden suorittaminen kotiopetuksessa

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 18.06.2024 § 71

Suomessa ei ole koulupakkoa, vaan oppivelvollisuus. Oppivelvollisuusikäisen on osallistuttava asuinkunnan järjestämään perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot ja taidot. Oppivelvollisuuden suorittamisen aloittaminen huoltajien vastuulla olevassa kotiopetuksessa sekä oppilaan eroaminen koulusta ja siirtyminen kotiopetukseen perustuu huoltajien ilmoitukseen.

Opetuksen järjestäjä, esimerkiksi Lumijoen kunta, ei voi kieltää oppivelvollisuuden suorittamista kotiopetuksessa. Kun huoltaja ottaa lapsen kotiopetukseen, huoltajan vastuulle siirtyy lapsen opetus ja oppimisen tukeminen. (PoL 25 § ja 26 §, Oppivelvollisuuslaki 9 §)

Kotiopetuksessa olevan lapsen huoltajia informoidaan heidän vastuustaan huolehtia, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Huoltajia informoidaan myös kotiopetuksessa tapahtuvan oppivelvollisuuden suorittamisen valvontaan liittyvistä käytännön asioista sekä siitä, etteivät maksuttomat oppimateriaalit ja mahdolliset tukitoimet koske kotiopetusta. Huoltaja vastaa opintojen järjestelystä, kuten opetuksesta ja tarvittavien oppimateriaalien ja -välineiden hankinnasta. Huoltajille kerrotaan, että kotiopetuksessa olevan oppivelvollisen edistymistä valvoo oppivelvollisen asuinkunta. Kunta nimeää tutkivan opettajan, joka valvoo oppivelvollisen edistymistä.

Oppivelvollisuuden suorittamista valvovan koulun rehtori huolehtii, että huoltaja ymmärtää, mitä vastuun ottaminen lapsen oppivelvollisuuden suorittamisesta tarkoittaa huoltajalle. Kotiopetuksessa ei ole esimerkiksi mahdollista vapauttaa oppilasta jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan aineen opiskelusta, sillä erityisen tuen päätös voidaan tehdä vain koulussa opiskeleville oppilaille. Oppimääriä ei voida myöskään yksilöllistää. Huoltaja vastaa siitä, että kotiopetuksessa oleva lapsi opiskelee perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisin sisällöin ja tavoittein kaikissa oppiaineissa.

Kunnan määräämä *tutkiva opettaja* seuraa, että kotiopetuksessa oleva oppilas opiskelee opetussuunnitelmaan kirjattujen, ikänsä mukaisen vuosiluokan tavoitteiden ja sisältöjen mukaisesti. Tutkiva opettaja antaa lukuvuoden päättyessä kirjallisen selostuksen oppivelvollisuuden edistymisestä. Kotiopetuksessa olevia oppilaita ei arvioida numeroin.

Mikäli huoltaja haluaa, että lapsi saa opinnoistaan perusopetuksen todistusta vastaavan todistuksen, lapsen on osallistuttava *erityiseen tutkintoon*. Tutkinnossa tutkiva opettaja yhdessä tarvittavien muiden opetusalan ammattihenkilöiden kanssa arvioi osaamisen tason suhteessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin tavoitteisiin. Erityisen tutkinnon hyväksytyksi suorittaneelle annetaan todistus perusopetuksen oppimäärän suorittamisesta kokonaan tai osittain.

Mikäli huoltaja haluaa ilmoittaa lapsensa kotiopetukseen, rehtori käy huoltajan kanssa keskustelun, jossa käydään läpi kotiopetukseen liittyvät huoltajan vastuut ja velvollisuudet lapsen oppivelvollisuuden suorittamiseksi. Jos huoltaja päätyy kotiopetusvaihtoehtoon, hän tekee ilmoituksen lapsen siirtymisestä kotiopetukseen kirjallisena. Koulun vastauksessa huoltajan ilmoitukseen kerrotaan valvovan opettajan nimi ja yhteystiedot ja kehoitetaan huoltajaa olemaan yhteydessä valvovaan opettajaan. Vastauksessa on tarkemmat tiedot huoltajalle oppivelvollisuuden suorittamisesta kotiopetuksena.

Lapsen hyvinvoinnin kannalta on tärkeää, että kotiopetuksessa oleva lapsi on tekemisissä ikäistensä lasten kanssa. Siksi kotiopetuksessa opiskeleva oppilas saa Lumijoella osallistua koulupäivän jälkeen järjestettävään harrastava Suomi mallin mukaiseen harrastustoimintaan. Toiminta alkaa syksyllä 2024. Huoltaja vastaa mahdollisista harrastukseen kulkemisesta aiheutuvista kuljetuskuluista tai kuljetuksen järjestämisestä.

Esittelijä	Sivistysjohtaja-rehtori Huotari Auvo
Päätösehdotus	Merkitään tiedoksi
Päätös	Merkittiin tiedoksi